

transect: archeologie, erfgoed, ruimte

Transect-rapport 841

Alblasserdam, Vinkerpolderweg 24

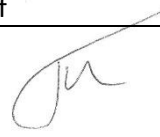
Gemeente Alblasserdam

Archeologisch bureauonderzoek

Auteur	Drs. A.J. Wullink
Versie	Eindversie
Projectcode	15120013
Datum	25-1-2016
Opdrachtgever	Architraaf De Hoogjens 20 4254XW Sleeuwijk
Uitvoerder	Transect Australiëlaan 5-a 3526 AB Utrecht
Onderzoeksmelding	3986062100
Bevoegde overheid	Gemeente Alblaserdam
Beheer documentatie	Transect, Utrecht
Omslagafbeelding	maps.google.nl

Autorisatie		
Naam	Datum	Paraaf
Drs. T. Nales (KNA senior prospector)	25-1-2016	

ISSN: 2211-7067

© Transect, Utrecht

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Transect aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Samenvatting

In opdracht van Architraaf heeft Transect in januari 2016 een archeologisch bureau-onderzoek uitgevoerd voor de locatie Vinkenvolderweg 24 in Alblasterdam. Aanleiding tot het onderzoek is de voorgenomen splitsing van het perceel en de nieuwbouw van twee woningen. Het bureau-onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van de benodigde bestemmingsplanwijziging.

Het plangebied ligt in een nat komgebied, dat in de Late Middeleeuwen is ontgonnen. Voor zover is na te gaan is het plangebied nooit bebouwd geweest. De archeologische verwachting voor het plangebied is dan ook laag, voor de periode Romeinse Tijd – Nieuwe Tijd tot zeer laag (voor eerdere periodes).

Advies

Gezien de lage verwachting voor het plangebied, adviseren wij om het plangebied vrij te geven voor eventuele toekomstige bodemwerkzaamheden. Dit is ook in lijn met het gemeentelijke beleid, dat voor dit gebied archeologisch onderzoek voorschrijft bij plannen groter dan 5000 m² en verstoringen dieper dan 40 cm –mv.

Het is aan de bevoegde overheid, de gemeente Alblasterdam, om op basis van dit advies een selectiebesluit te nemen.

Inhoud

1.	Aanleiding	4
2.	Aard en doel van het archeologisch vooronderzoek	5
3.	Afbakening van het plan- en onderzoeksgebied	6
4.	Consequenties toekomstig gebruik	7
5.	Beleidskader	8
6.	Landschap, geologie en bodem	9
7.	Historische situatie, huidig gebruik en bodemverstoringen	12
8.	Bekende archeologische waarden en onderzoeken	15
9.	Gespecificeerde archeologische verwachting	17
10.	Conclusie en Advies	18
11.	Geraadpleegde bronnen	19
Bijlage 1.	Overzicht van geologische (chronostratigrafische) en archeologische periodes	20
Bijlage 2.	Archeologische periode-indeling voor Nederland (conform ABR)	21
Bijlage 3.	Toekomstige situatie	22
Bijlage 4.	Archeologiebeleid gemeente Alblasterdam	23
Bijlage 5.	Paleogeografische ontwikkeling	24
Bijlage 6.	Stroomgordels	27
Bijlage 7.	Geomorfologische kaart	28
Bijlage 8.	Actueel Hoogtebestand Nederland	29
Bijlage 9.	Bodemkaart	30
Bijlage 10.	Archeologische waarden	31

1. Aanleiding

In opdracht van Architraaf heeft Transect in januari 2016 een archeologisch bureau-onderzoek uitgevoerd voor de locatie Vinkenvolderweg 24 in Alblasterdam. Aanleiding tot het onderzoek is de voorgenomen splitsing van het perceel en de nieuwbouw van twee woningen. Het bureau-onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van de benodigde bestemmingsplanwijziging.

Het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de eisen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.3.

2. Aard en doel van het archeologisch vooronderzoek

Het doel van het archeologisch bureauonderzoek is het specificeren van de archeologische verwachting, dat wil zeggen het aan de hand van beschikbare en nieuwe informatie over de archeologie, cultuurhistorie, geomorfologie, bodemkunde en grondgebruik, bepalen van de kans dat binnen het plangebied archeologische resten kunnen voorkomen. Hiervoor is onder andere het centraal Archeologisch Informatiesysteem (Archis) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) geraadpleegd, waarin de Archeologische Monumentenkaart (AMK) en de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) zijn opgenomen. Aanvullende (cultuur)historische informatie is verkregen uit divers voorhanden historisch kaartmateriaal. Om inzicht te krijgen in de opbouw en ontwikkeling van het landschap zijn onder andere de bodemkaart en beschikbaar geologisch-geomorfologisch kaartmateriaal geraadpleegd. Deze informatie is aangevuld met relevante informatie uit achtergrondliteratuur.

Het resultaat van het archeologisch vooronderzoek is dit rapport met een conclusie omtrent het risico dat eventueel aanwezige archeologische waarden in het plangebied worden verstoord als gevolg van de voorgenomen plannen. Op basis van dit rapport neemt het bevoegd gezag een beslissing in het kader van de vergunningverlening of planprocedure. Het rapport bevat waar mogelijk gegevens over de – verwachte – aan- of afwezigheid, aard, omvang, ouderdom, gaafheid, conservering en (relatieve) kwaliteit van archeologische waarden.

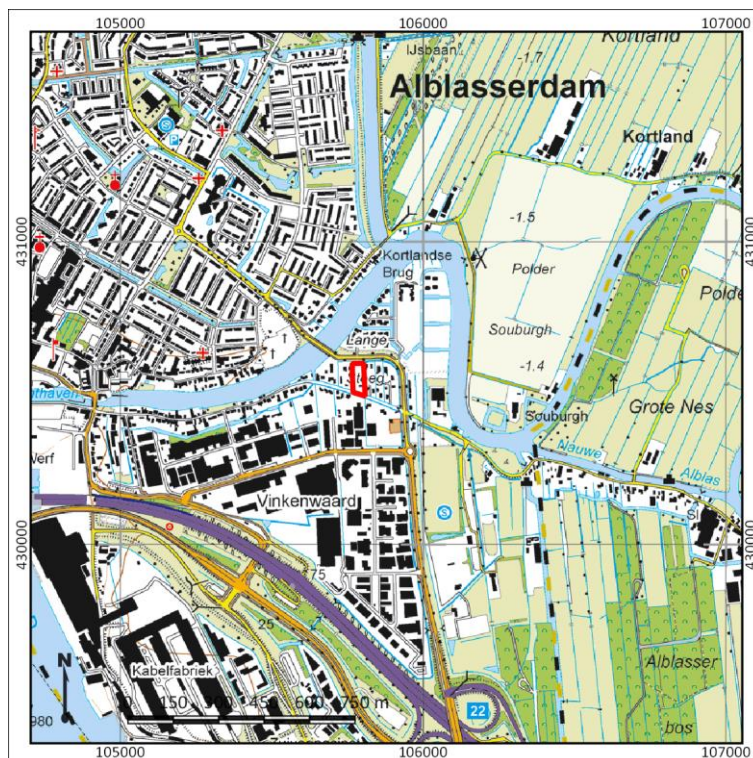
Het bureauonderzoek is uitgevoerd conform protocol 4002 van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 3.3 (KNA 3.3).

3. Afbakening van het plan- en onderzoeksgebied

Gemeente	Alblasserdam
Plaats	Alblasserdam
Toponiem	Vinkeveen
Kaartblad	38C
NO-coördinaat	105.785 / 430.555

Binnen het archeologisch bureauonderzoek is onderscheid gemaakt in het plangebied en het onderzoeksgebied. Het plangebied is het gebied waarin de geplande bodemingrepen zullen plaatsvinden. Het onderzoeksgebied omvat het plangebied en een deel van het direct omringende gebied en wordt bij het onderzoek betrokken om tot een beter inzicht te komen in de archeologische, (cultuur)historische en bodemkundige situatie in het plangebied. Het onderzoeksgebied beslaat het plangebied en het omringende gebied, binnen een straal van circa 500 meter.

Het plangebied ligt beslaat een perceel van circa 3600 m² ten zuiden van de Alblas. Aan de noordkant wordt het perceel begrensd door de Vinkenspolderweg, aan de zuidkant door een sloot en aan de west- en oostkant de kavels Vinkenspolderweg 22 en 24b. Op de zuidelijke helft van het plangebied is een woonhuis aanwezig. De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1 Ligging van het plangebied (rode lijn).

4. Consequenties toekomstig gebruik

Kader	Bestemmingsplanwijziging
Planvorming	Opsplitsen perceel
Bodemverstorende werkzaamheden	Graaf- en heiwerkzaamheden

Het huidige perceel Vinkenvolderweg 24 zal worden gesplitst. Hierbij zullen op de noordelijke helft van het plangebied twee nieuwe percelen worden gerealiseerd met een oppervlakte van 733 en 755 m². Op deze kavels zullen woningen worden gerealiseerd. Er zijn nog geen concrete bouwplannen. Het bureau-onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van de voor de bestemmingsplanwijziging benodigde ruimtelijke onderbouwing.

5. Beleidskader

Onderzoekskader	Omgevingsvergunning
Beleidskader	Bestemmingsplan
Onderzoeksgrens	> 50 m ² en dieper dan 40 cm –mv

In 1992 heeft Nederland het Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed ondertekend; ook wel het Verdrag van Malta of Valletta genoemd, naar het eiland en de plaats waar het is ondertekend. Het Verdrag is in 1998 geratificeerd en op 1 september 2007 via de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (Wamz) geïmplementeerd. De Wamz is een wijzigingswet en omvat een wijziging van de Monumentenwet 1988, de Wet Milieubeheer en de Ontgrondingenwet. Vanuit de Wet ruimtelijke ordening (Wro) bestond al een verplichting om bij de voorbereiding van bestemmingsplannen alle ter zake doende belangen mee te wegen. Vanuit de Monumentenwet zijn gemeenten namelijk verplicht bij het opstellen of wijzigen van bestemmingsplannen rekening te houden met archeologie.

Het archeologiebeleid van de gemeente Alblasterdam is vastgelegd in een archeologische beleidskaart met bijbehorende toelichting (Wink e.a. 2012). Op de beleidskaart is per zone vastgelegd welke archeologische verwachting dan wel waarde een gebied heeft. Het plangebied ligt volgens de beleidskaart (bijlage 4) in een zone met te Verwachten Archeologische Waarden 5 (VAW 5). Voor deze gebieden geldt een onderzoeksplicht bij plangebieden groter dan 5000 m² en verstoringen dieper dan 30 cm –mv.

De bovengenoemde vrijstellingsgrens is overgenomen in het vigerend bestemmingsplan *Herstelplan Alblasterdam* volgens welke het plangebied een dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 8' heeft.

6. Landschap, geologie en bodem

Archeoregio	Westelijk rivierengebied
Geologie	Formatie van Echteld op Formatie van Nieuwkoop
Geomorfologie	Vlakte van getijdeafzettingen/rivierkomvlakte
Bodem	Drechtvaaggrond
Grondwater	GWT II

Voor de beschrijving van de landschappelijke ontwikkeling is gebruik gemaakt van Mulder e.a. (2003), Berendsen (2005), Vos en Knol (2013), Jongmans e.a. (2013), Stouthamer e.a. (2015), Vos (2015).

Het plangebied ligt in het westelijk rivierengebied (Berendsen 2004). Het landschap hier is ontstaan sinds de laatste ijstijd, het Weichselien (115.000 tot 10.000 jaar geleden). In het Laat-Pleniglaciaal (26.000 – 13.000 jaar geleden) wordt door een vlechtende Rijn en Maas een brede riviervlakte gevormd, het laatpleniglaciale terras, waar vooral grof zand en grind wordt afgezet, dat door tot de Formatie van Kreftenheye wordt gerekend (Mulder e.a. 2003). In het eerste deel van het Laat Glaciaal (13.000 – 10.000 jaar geleden), het Bølling-Allerød-interstadiaal (13.000-11.000 jaar geleden) verbetert het klimaat. De Rijn en Maas veranderen van vlechtende in meanderende rivieren, die zich insnijden in het laatpleniglaciale terras. Buiten de meanderende geulen wordt op de Krefteneheye-afzettingen zandige klei afgezet, de zogenaamde Laag van Wijchen binnen de Formatie van Kreftenheye. In de laatste koude fase van het Weichselien, de Jonge Dryas (11.000 – 10.000 jaar geleden) vormen de, inmiddels weer vlechtende, Rijn en Maas een aantal smallere riviervlakten die zijn ingesneden in het laatpleniglaciale terras. Op het laatpleniglaciale terras ontstaan grote rivierduincomplexen. De rivierduinafzettingen worden tot het Laagpakket van Delwijnen binnen de Formatie van Boxtel gerekend (Mulder e.a.). Volgens Vos en Knol (2013; zie bijlage 5) ligt het plangebied aan het begin van het Holoceen (9000 v. Chr.) pal ten noorden van een groot rivierduin.

In het eerste deel van het Holoceen stijgt de zeespiegel door het afsmelten van de pleistocene ijskappen. Hierdoor kan de zee het dal van de pleistocene Rijn binnendringen en ontstaat hier een groot getijdegebied. Rond 5500 v. Chr. ligt het plangebied midden in dit getijdegebied (bijlage 5). Het rivierduin is deels geërodeerd of afgedekt door mariene afzettingen, die tot het Laagpakket van Wormer (Formatie van Wormer) worden gerekend (Mulder e.a.). Aan de randen van dit getijdegebied treedt veenvorming op. Na 5500 v. Chr. wordt het getijdegebied kleiner en breidt het veengebied zich in westelijke richting uit. Via kweldergeulen, die veelal in verbinding staan met verschillende Rijn- en Maaslopen, blijft de mariene invloed nog ver landinwaarts merkbaar. Rond 3850 v. Chr. ligt het plangebied in een brede kwelder- of riviervlakte in een veengebied. Tussen 2750 en 1500 v. Chr. raakt ook deze kwelder- of riviervlakte overveend. Dit veen vormt het Hollandveen Laagpakket binnen de Formatie van Nieuwkoop. Tussen 500 v. Chr. en 100 na Chr. komt het gebied weer in het fluviatiele en mariene bereik te liggen. Een kilometer ten zuiden van het plangebied ontstaat rond 280 v. Chr. de Oud-Alblas-stroomgordel, een benedenloop van de Linge (zie bijlage 6), die rond 390 n. Chr. weer in onbruik raakt. Rond 390 n. Chr. ontstaat ook de Alblas. Dit is in eerste instantie een veenrivier, maar nadat rond 530 n. Chr. de Noord ontstaat, komt het gebied weer onder invloed van het getij te staan. In deze periode wordt op het veen klei afgezet. De rivierafzettingen worden tot de Formatie van Echteld gerekend. Om het land te beschermen tegen overstromingen, worden de rivieren in de Late Middeleeuwen bedijkt. In 1280 wordt de Alblas afgedamd. Hierna vindt er binnendijs geen sedimentatie meer plaats, behalve tijdens overstromingen als gevolg van dijkdoorbraken.

Geologie

Volgens de geologische kaart (Blad 38 Oost; niet opgenomen) komen binnen het plangebied komafzettingen (Afzettingen van Tiel; cf. Zagwijn en Van Staalduinen. 1975) op een afwisseling van veen (Hollandveen) en kom- en oeverafzettingen (Afzettingen van Gorkum; cf. Zagwijn en Van Staalduinen e.a. 1975) voor. De Afzettingen van Tiel en Gorkum zijn rivierafzettingen die onder invloed van het getij zijn afgezet. In de oude geologische indeling van Nederland (cf. Zagwijn en Van Staalduinen e.a. 1975) werden deze afzettingen tot de mariene Westland Formatie gerekend. In de huidige geologische indeling (cf. Mulder e.a.) worden deze afzettingen tot de fluviatiele Formatie van Echteld gerekend. De Afzettingen van Gorkum zijn in het eerste deel van het Holoceen afgezet (tot circa 1500 v. Chr.) en de Afzettingen van Tiel zijn vanaf 1500 v. Chr. tot heden afgezet. In de ondergrond kunnen rivierduinafzettingen (Formatie van Boxtel, Laagpakket van Delwijnen) voorkomen.

Uit een geologische boring die 120 m ten westen van het plangebied is geplaatst (figuur 2), blijkt dat het dat het kleipakket dat door de Alblas en de Oud-Alblas-stroomgordel is afgezet, zo'n 90 cm dik is. Hier onder wordt tot circa 4,5 m –mv veen aangetroffen met enkele kleilagen en daaronder zijn weer rivierkleien van de Formatie van Echteld aanwezig. Tussen 7,9 en 8,8 m –mv ligt weer een veenpakket en hieronder, onder een dunne laag rivierklei, is op 9 m mv rivierduinzand van het Laagpakket van Delwijnen (Formatie van Boxtel) aangetroffen.

Geomorfologie

Volgens de geomorfologische kaart (bijlage 7) liggen direct ten noorden van het plangebied en iets ten zuiden van het plangebied rivierinversieruggen of getij-riviermondrukken (code 2M35). Deze ruggen betreffen de stroomgordels van de Oud-Alblas in het zuiden en de Alblas in het noorden. Het plangebied zelf ligt in een vlakte van getijdeafzettingen (code 2M35). Aangezien binnen het plangebied volgens de geomorfologische kaart komafzettingen worden verwacht, is er waarschijnlijk sprake van een rivierkomvlakte (code 1M23).

De inversieruggen met daar tussen in de komvlakte, zijn goed op het Actueel Hoogtebestand van Nederland (AHN2; bijlage 8) te zien. De komvlakte waarbinnen het plangebied ligt, heeft een maaiveldhoogte van circa -1,2 m NAP, terwijl de top van de inversieruggen op circa -0,4 m NAP ligt.

Bodem en grondwater

Volgens de bodemkaart (bijlage 9) worden binnen de komvlakte drechtvaaggronden verwacht (code eMv41C). Drechtvaaggronden zijn gerijpte kleigronden op veen, waarbij het veen tussen 40 en 80 cm –mv begint. De bodem is gevormd in zware, kalkloze klei. Deze klei betreft komklei die is afgezet onder invloed van het getij (zoete getijdeafzettingen). In de inversierug ten noorden van het plangebied zijn poldervaaggronden in kalkloze klei gevormd. Ook hier is de klei onder invloed van het getij afgezet.

De drechtvaaggronden hebben grondwatertrap II (GWT II). Dit betekent dat de hoogste grondwaterstand boven 40 cm -mv ligt en de laagste grondwaterstand tussen 50 en 80 cm –mv. De poldervaaggronden ten noorden van het plangebied hebben grondwatertrap III (GWT III). Hier ligt de hoogste grondwaterstand eveneens boven 40 cm –mv, maar de laagste grondwaterstand ligt tussen 80 en 120 cm –mv.

Samenvattend kan worden gesteld dat binnen het plangebied veen wordt verwacht, dat door een dun pakket komafzettingen van de Alblas of de Oud-Alblas-stroomgordel wordt afgedekt. Beneden 3,5 m –mv worden kom- en/of getijdeafzettingen met inschakelingen van veen verwacht. De pleistocene ondergrond, in de vorm van (een restant van) een rivierduin, ligt beneden 9 m –mv.

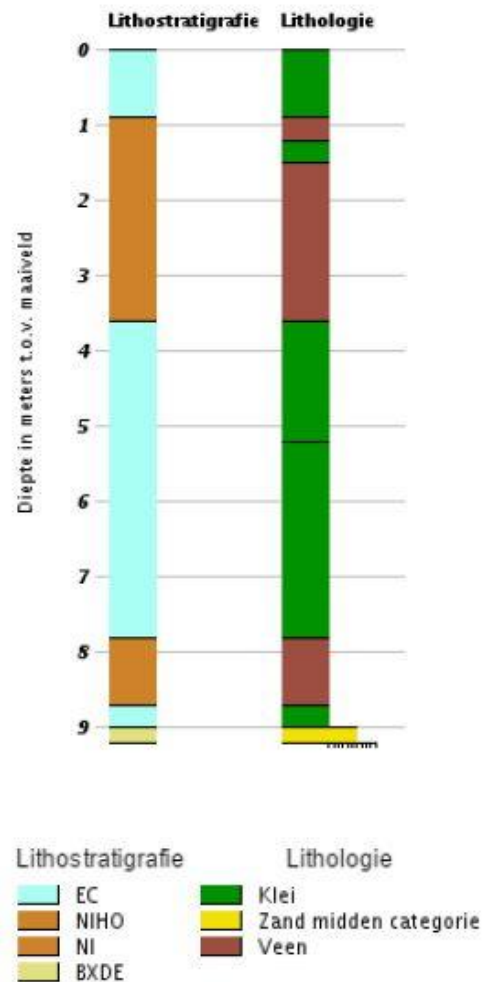
Boormonsterprofiel en interpretatie

Identificatie: B38C1593

Coördinaten: 105675, 430501

Hoogte maaiveld niet bekend.

Dieptetraject t.o.v. Maaiveld: 0,00 m - 9,20 m

Figuur 2 Geologische boorprofiel van een boring 120 m ten westen van het plangebied.

7. Historische situatie, huidig gebruik en bodemverstoringen

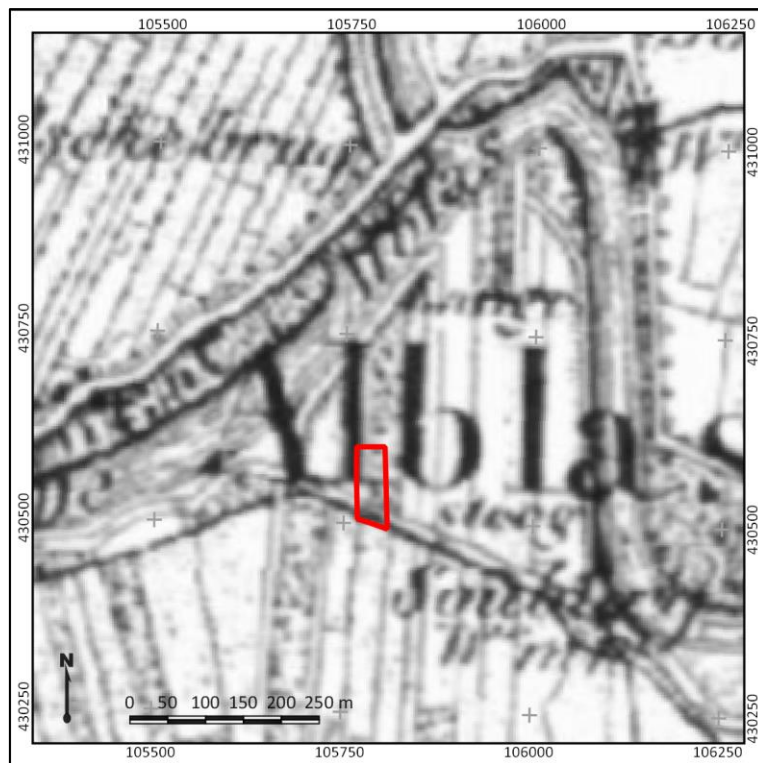
Historische bebouwing	Nee
Historisch gebruik	Weiland
Huidig gebruik	Wonen met tuin
Bodemverstoringen	Onbekend

Bewoningsgeschiedenis en historische situatie

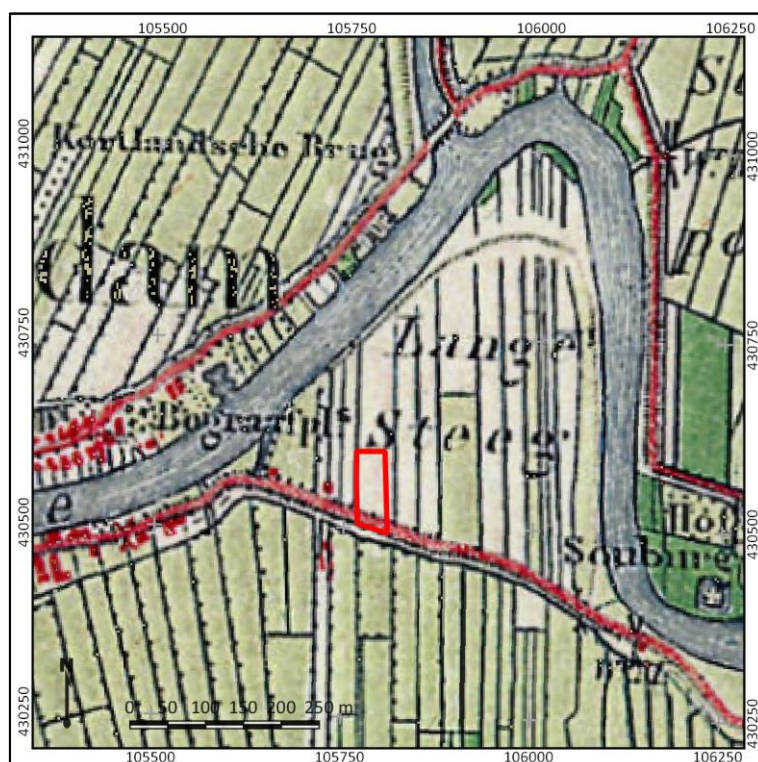
Vóór de Late Middeleeuwen concentreerde de bewoning in het westelijke rivierengebied zich op de hoge en relatief droge delen van het landschap: rivierduinen en verlaten stroomgordels. De laaggelegen komgebieden waren niet geschikt voor bewoning. In de gemeente Alblaserdam zijn bewoningssporen uit de Late IJzertijd en de Romeinse Tijd aangetroffen op de Oud-Alblas-stroomgordel. Aan het eind van de Romeinse Tijd en in de Vroege Middeleeuwen verschuift de bewoning naar de Alblas-stroomgordel. Vanaf de Late Middeleeuwen worden de veengebieden buiten de stroomgordels ontgonnen. Door deze ontginning en de daarmee gepaard gaande ontwatering daalde het maaiveld, waardoor het gebied gevoelig werd voor overstromingen. Om dit gevaar te keren werden de rivieren in de 12^e eeuw bedijkt en ontstond de Alblaserwaard en in 1280 werd ten slotte de Alblas afgedamd. Doordat de bodem blijft dalen, wordt het gebied ingepolderd en bemalen. Hierdoor blijft de bodem dalen en komt het maaiveld beneden het NAP te liggen. Het plangebied ligt ten noorden van de Vinkerpolder. De grens van de Vinkerpolder wordt gevormd door de Vinkerpolderweg, die ter hoogte van het plangebied een meanderbocht van de Alblas afsnijdt. Het gebied tussen de Alblas en de Vinkerpolderweg waarbinnen het plangebied ligt, staat bekend als de Lange Steeg. Rond 1850 (figuur 3) is de Lange Steeg in gebruik als akker- en weiland. Langs de Vinkerpolderweg is geen bebouwing aanwezig. Rond 1900 (figuur 4) is de situatie nagenoeg ongewijzigd. Wel staan ten westen van het plangebied twee woningen langs de Vinkerpolderweg. Rond 1950 (figuur 5) is de bebouwing toegenomen, maar het plangebied zelf is onbebouwd. In de tweede helft van de 20^e eeuw neemt de bebouwing langs de Vinkerpolderweg toe, maar het open karakter van de Lange Steeg blijft tot het begin van de 20^e eeuw gehandhaafd (figuur 5). Volgens de BAG-viewer dateert de woning binnen het plangebied uit 1954. Na 2000 wordt ten noorden van het plangebied de Oude Torenweg aangelegd, die de zuidoever van de Alblas met de noordoever verbindt. Ten noorden van deze weg wordt een nieuwe woonwijk aangelegd, de VINEX-wijk Langesteeg, en ook ten zuiden van de Oude Torenweg verschijnt nieuwbouw. Het plangebied vormt momenteel een van de weinige percelen waar nog geen bebouwing aanwezig is langs de Oude Torenweg.

Huidig gebruik en verstoringen

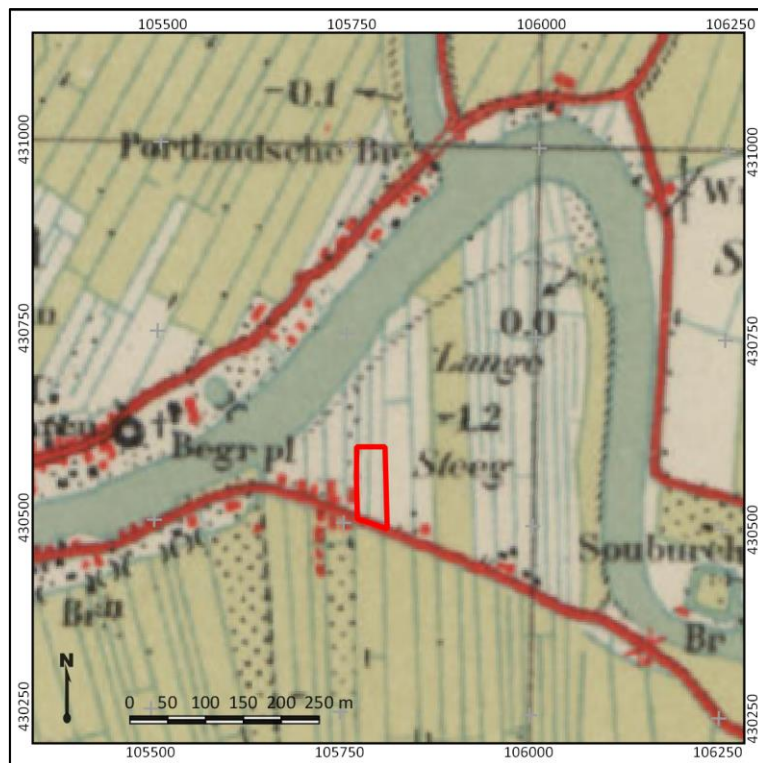
Op het plangebied is momenteel een woonhuis uit 1954 aanwezig. De rest van het perceel is in gebruik als tuin. Volgens het bodemloket hebben er geen saneringen plaatsgevonden en er zijn ook geen gegevens bekend over andere bodemverstoringen.

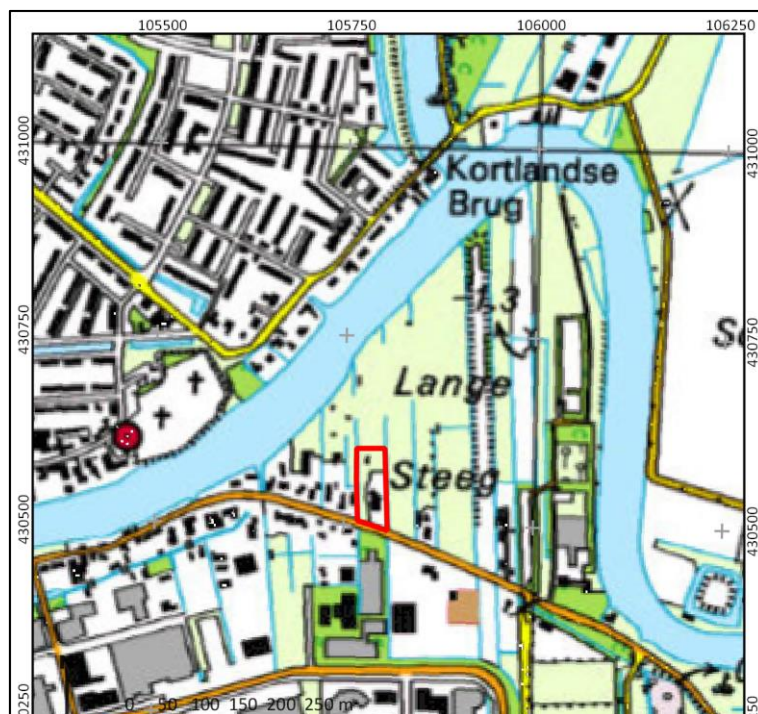
Figuur 3 Het plangebied op een topografische kaart uit circa 1850. Bron: www.topotijdreis.nl.

Figuur 4 Het plangebied op een topografische kaart uit circa 1900. Bron: www.topotijdreis.nl.

Figuur 5 Het plangebied op een topografische kaart uit circa 1950. Bron: www.topotijdreis.nl.

Figuur 6 Het plangebied op een topografische kaart uit circa 2000. Bron: www.topotijdreis.nl.

8. Bekende archeologische waarden en onderzoeken

Wettelijk beschermd monument	Nee
AMK-terrein	Nee
Archeologische waarnemingen	Geen

Monumenten en waarnemingen

Het plangebied ligt niet binnen een (beschermd) archeologisch monument en ook zijn er binnen het plangebied geen archeologische waarnemingen gedaan.

Archeologische vondsten in de omgeving van het plangebied concentreren zich op de inversierug van de Alblas en de Oud-Alblas-stroomgordel. Op de inversierug van de Alblas, aan de noordkant van de Lange Steeg, zo'n 250 m ten noordoosten van het plangebied, ligt een archeologisch monument (AMK-terrein 6455) van hoge archeologische waarde. Hier zijn nederzettingsresten uit de Romeinse Tijd en de Late Middeleeuwen aangetroffen. Bij dit AMK-terrein horen archeologische waarnemingen 1028 en 26033. Deze waarnemingen betreffen de vondst van houtskool en aardewerk uit de Romeinse Tijd.

Op zo'n 425 m ten oosten van het plangebied, op de noordoever van de Alblas, ligt een beschermd archeologisch monument van zeer hoge archeologische waarde (AMK-terrein 72). Binnen dit terrein liggen de resten van het laatmiddeleeuwse kasteel Souburg. Bij dit terrein horen waarnemingen 24982, 44567, 419216. Deze waarnemingen betreffen aardewerk-vondsten en vondsten van bouw materiaal uit de Late Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd.

Op de inversierug ten noorden van het plangebied zijn nog enkele andere waarnemingen gedaan:

- Waarneming 407975, 135 m ten noordoosten van het plangebied betreft de vondst van diverse fragmenten aardewerk uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd.
- Waarneming 24974, 210 m ten noordoosten van het plangebied betreft de vondst van houtskool in een ophogingslaag.
- Waarneming 423931, 320 m ten noordoosten van het plangebied betreft de vondst van een spieker uit de Late Middeleeuwen, maar ook aardewerk en munten

In het komgebied waarin het plangebied ligt, zijn geen archeologische waarnemingen gedaan.

Onderzoeken

In de omgeving van het plangebied, in de Lange Steeg, zijn een aantal archeologische onderzoeken verricht.

- In 2001 is een groot deel van de Lange Steeg door middel van een bureau- en booronderzoek onderzocht (onderzoeksmelding 4028). Tijdens dit onderzoek zijn drie vindplaatsen met resten uit de Late Middeleeuwen aangetroffen.
- Eén van deze vindplaatsen, 70 m ten noorden van het plangebied, is in 2003 door middel van proefsleuven onderzocht (onderzoeksmelding 4467). Bij dit onderzoek zijn de resten van twee (mogelijk drie) boerderijen uit de 11e – 13e eeuw aangetroffen. Ook bevatte het vondstmateriaal een Romeinse component, wat er op wijst dat het terrein ook in de Romeinse Tijd al bewoond was.
- In 2005 is een definitieve opgraving uitgevoerd voor een locatie ten noorden van het plangebied (onderzoeksmelding 9879). Tijdens deze opgraving zijn resten van een omgrachte boerderij/havezate uit de Late Middeleeuwen aangetroffen.

- In 2011 ten slotte is een terrein 135 m ten oosten van het plangebied onderzocht (onderzoeksmelding 45454). Tijdens dit onderzoek is gebleken dat de aanwezig oeverafzettingen zijn verstoord en er is geadviseerd om het plangebied vrij te geven.

9. Gespecificeerde archeologische verwachting

Kans op archeologische waarden	Laag
Periode	Romeinse Tijd – Middeleeuwen
Complextypen	-
Stratigrafische positie	In de komklei
Diepteligging	Vanaf het maaiveld

De archeologische verwachting van het plangebied wordt bepaald door de landschappelijke ligging. Het plangebied ligt in een nat komgebied waar veen met een dunne laag komklei voorkomt. Pal ten noorden van het plangebied ligt de stroomgordel van de Alblas en verder naar het zuiden ligt de Oud-Alblas-stroomgordel. In de ondergrond komen ouder rivierafzettingen of zeekleiafzettingen voor, maar ook dit zijn waarschijnlijk komafzettingen. In de diepe ondergrond komt mogelijk nog een restant van een rivierduin voor.

De oeverwallen van de Alblas en de Oud-Alblas-stroomgordel hebben een hoge verwachting voor archeologische resten uit de Romeinse Tijd en de Middeleeuwen, maar het natte komgebied waarbinnen het plangebied ligt, heeft een lage archeologische verwachting voor bewoningssporen uit de Romeinse Tijd en Middeleeuwen. Het plangebied ligt weliswaar aan een historische polderdijk (de Vinkenspolderweg), maar langs deze weg heeft waarschijnlijk geen bebouwing gestaan voor de late 19^e eeuw. De verwachting voor archeologische resten uit de periode Laat-Paleolithicum – Romeinse Tijd is zeer laag, enerzijds omdat de top van het vermoedelijk aanwezige rivierduin is afgetopt en anderzijds doordat er geen bewoonbare niveaus in de vorm van oeverwallen worden verwacht.

10. Conclusie en Advies

Conclusie

Het plangebied ligt in een nat komgebied, dat in de Late Middeleeuwen is ontgonnen. Voor zover is na te gaan is het plangebied nooit bebouwd geweest. De archeologische verwachting voor het plangebied is dan ook laag. voor de periode Romeinse Tijd – Nieuwe Tijd tot zeer laag (voor eerdere periodes).

Advies

Gezien de lage verwachting voor het plangebied, adviseren wij om het plangebied vrij te geven voor eventuele toekomstige bodemwerkzaamheden. Dit is ook in lijn met het gemeentelijke beleid, dat voor dit gebied archeologisch onderzoek voorschrijft bij plannen groter dan 5000 m² en verstoringen dieper dan 40 cm –mv.

Het is aan de bevoegde overheid, de gemeente Alblasterdam, om op basis van dit advies een selectiebesluit te nemen.

11. Geraadpleegde bronnen

Archeologische kaarten en databestanden:

- Archeologische Monumenten Kaart (AMK), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2007.
- Archeologisch Informatie Systeem (Archis), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2015.
- www.pdok.nl
- www.ruimtelijkeplannen.nl
- www.bodemdata.nl
- www.bodemloket.nl
- easy.dans.knaw.nl

Literatuur:

Berendsen, H.J.A. *De vorming van het land*. Assen, 2005.

Cohen, K.M., E. Stouthamer, H.J. Pierik, en A.H. Geurts. *Digitaal Basisbestand Paleogeografie van de Rijn-Maas Delta*. Utrecht, 2012.

Mulder, E.F.J de., M.C. Geluk, I.L. Ritsema, W.E. Westerhof, en T.E. Wong. *De ondergrond van Nederland*. Houten, 2003.

Mulder, E.F.J. de., M.C. Geluk, I.L. Ritsema, W.E. Westerhof, en T.E. Wong. *De ondergrond van Nederland*. Houten, 2003.

Stouthamer, E., K.M. Cohen, en W.Z. Hoek. *De vorming van het Land*. Utrecht: Perspectief Uitgevers, 2015.

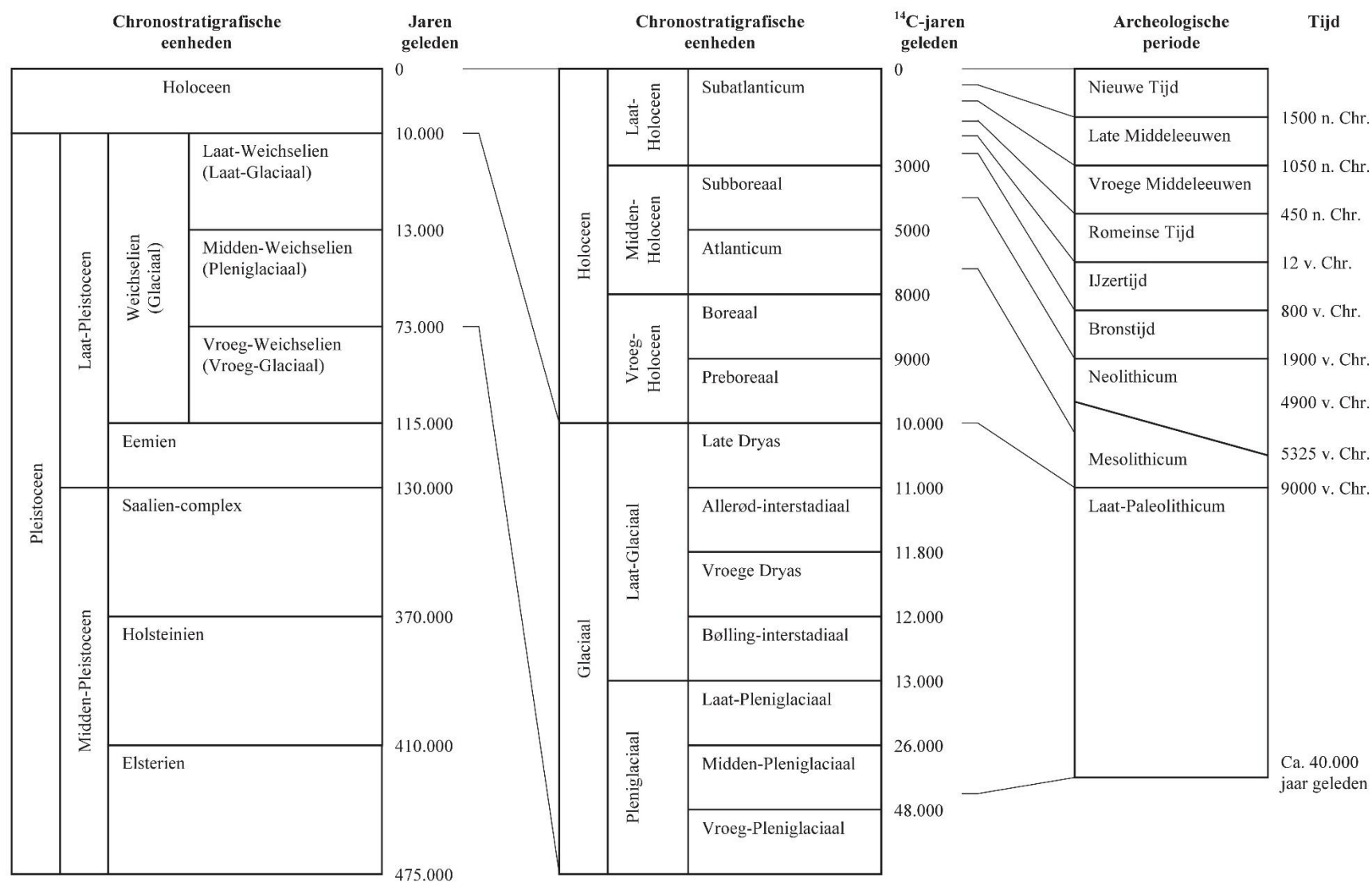
Vos, P.C. „Compilation of the Holocene paleogeographical maps of the Netherlands.” In *Origin of the Dutch coastal landscape*, door P.C. Vos, pp. 50 - 81. Groningen: Barkhuis, 2015.

Vos, P.C., en S. de Vries. *2e generatie paleogeografische kaarten van Nederland (versie 2.0)*. sd. www.archeologieinnederland.nl (geopend 11 30, 2015).

Wink, K., G.H. de Boer, S. van der Veen, en P. Kloosterman. *Een archeologische verwachtings- en beleidskaart van de gemeente Alblasterdam*. RAAP-rapport 2484, Weesp: RAAP, 2012.

Zagwijn, W.H., en C.J. van Staalduinen. *Toelichtingen bij de geologische overzichtskaarten van Nederland*. Haarlem: Rijks Geologische Dienst, 1975.

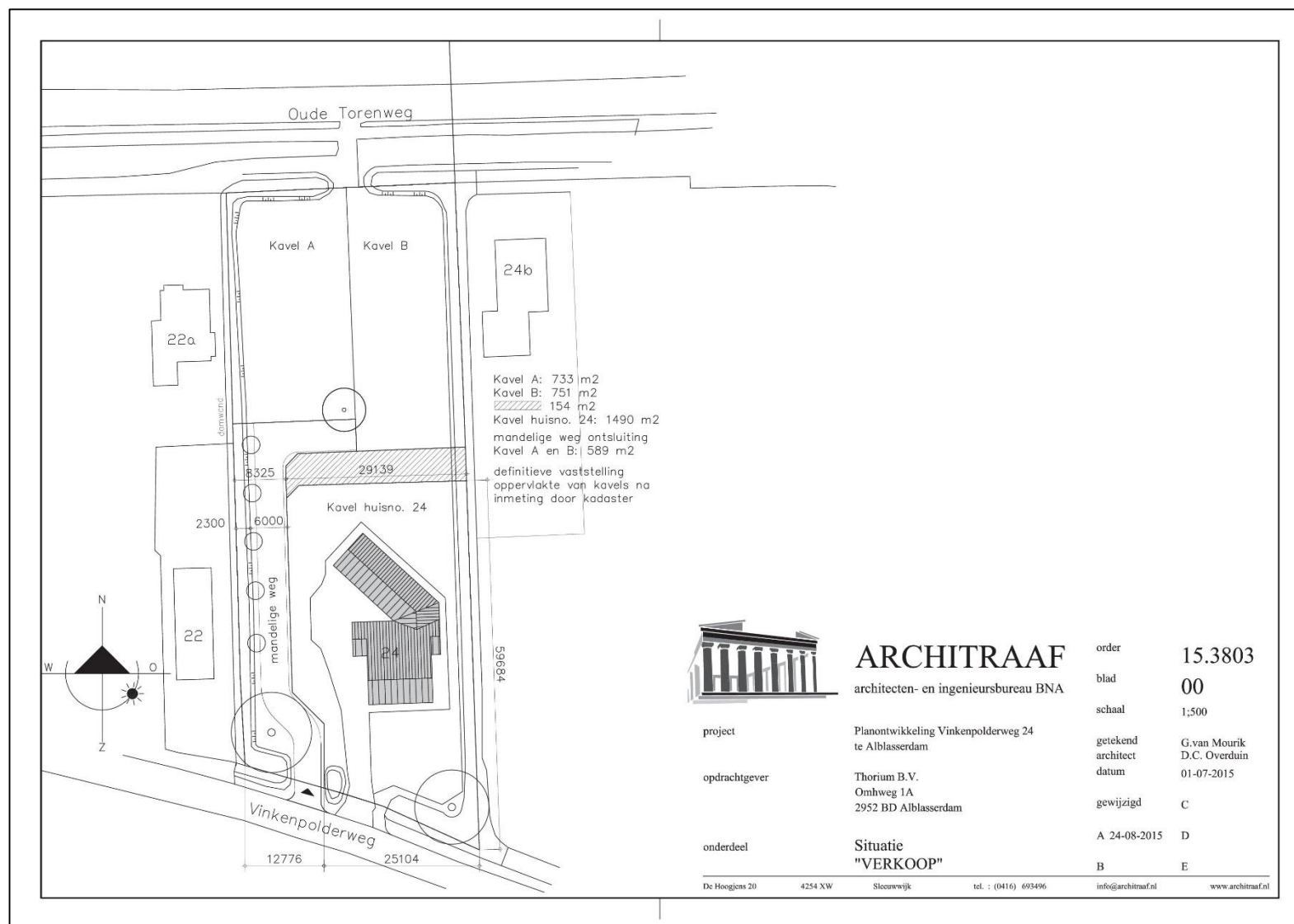
Bijlage 1. Overzicht van geologische (chronostratigrafische) en archeologische periodes

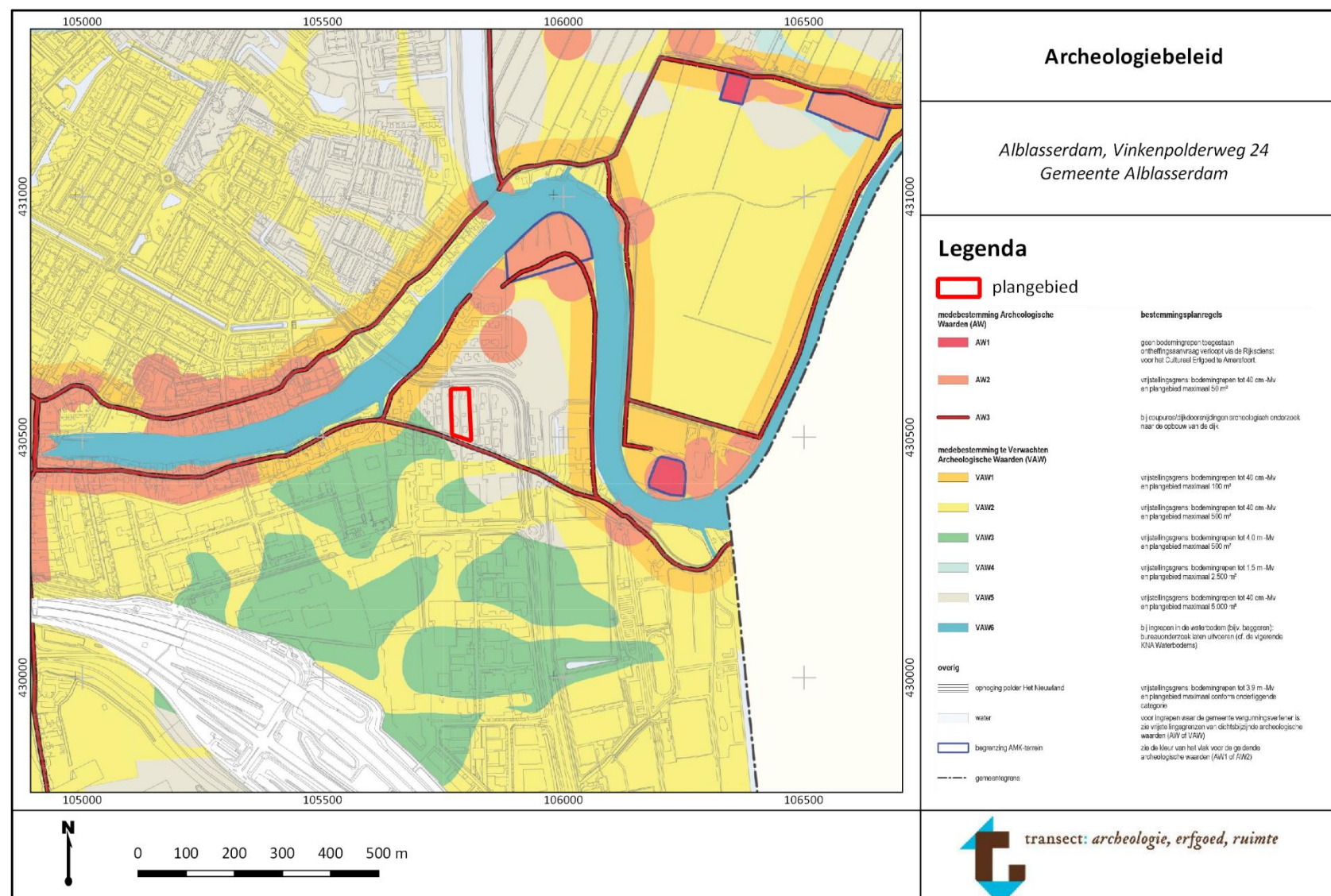
Bijlage 2. Archeologische periode-indeling voor Nederland (conform ABR)

Periode	Deel-/subperiode	Van	Tot
Nieuwe Tijd	Nieuwe Tijd C	1850 na Chr.	heden
	Nieuwe Tijd B	1650 na Chr.	1850 na Chr.
	Nieuwe Tijd A	1500 na Chr.	1650 na Chr.
Middeleeuwen	Late Middeleeuwen B	1250 na Chr.	1500 na Chr.
	Late Middeleeuwen A	1050 na Chr.	1250 na Chr.
	Vroege Middeleeuwen D	900 na Chr.	1050 na Chr.
	Vroege Middeleeuwen C	725 na Chr.	900 na Chr.
	Vroege Middeleeuwen B	525 na Chr.	725 na Chr.
	Vroege Middeleeuwen A	450 na Chr.	525 na Chr.
Romeinse Tijd	Laat-Romeinse Tijd B	350 na Chr.	450 na Chr.
	Laat-Romeinse Tijd A	270 na Chr.	350 na Chr.
	Midden-Romeinse Tijd B	150 na Chr.	270 na Chr.
	Midden-Romeinse Tijd A	70 na Chr.	150 na Chr.
	Vroeg-Romeinse Tijd B	25 na Chr.	70 na Chr.
	Vroeg-Romeinse Tijd A	12 voor Chr.	25 na Chr.
IJzertijd	Late IJzertijd	250 voor Chr.	12 voor Chr.
	Midden-IJzertijd	500 voor Chr.	250 voor Chr.
	Vroege IJzertijd	800 voor Chr.	500 voor Chr.
Bronstijd	Late Bronstijd	1100 voor Chr.	800 voor Chr.
	Midden-Bronstijd B	1500 voor Chr.	1100 voor Chr.
	Midden-Bronstijd A	1800 voor Chr.	1500 voor Chr.
	Vroege Bronstijd	2000 voor Chr.	1800 voor Chr.
Neolithicum	Laat-Neolithicum B	2450 voor Chr.	2000 voor Chr.
	Laat-Neolithicum A	2850 voor Chr.	2450 voor Chr.
	Midden-Neolithicum B	3400 voor Chr.	2850 voor Chr.
	Midden-Neolithicum A	4200 voor Chr.	3400 voor Chr.
	Vroeg-Neolithicum B	4900 voor Chr.	4200 voor Chr.
	Vroeg-Neolithicum A	5300 voor Chr.	4900 voor Chr.
Mesolithicum	Laat-Mesolithicum	6450 voor Chr.	4900 voor Chr.
	Midden-Mesolithicum	7100 voor Chr.	6450 voor Chr.
	Vroeg-Mesolithicum	8800 voor Chr.	7100 voor Chr.
Paleolithicum	Laat-Paleolithicum B	18.000 BP	8.800 voor Chr.
	Laat-Paleolithicum A	35.000 BP	18.000 BP
	Midden-Paleolithicum	300.000 BP	35.000 BP
	Vroeg-Paleolithicum	-	300.000 BP

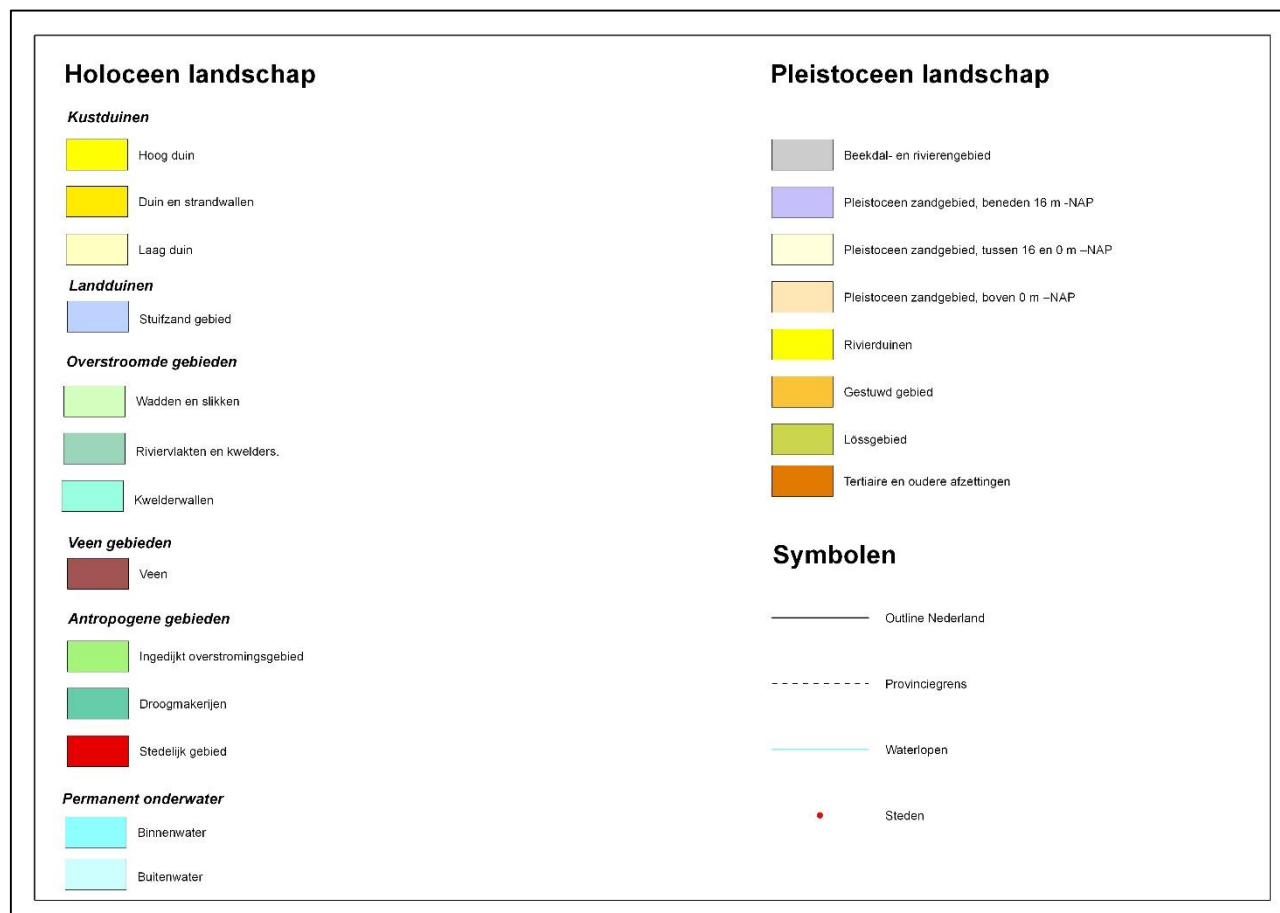
Bijlage 3. Toekomstige situatie

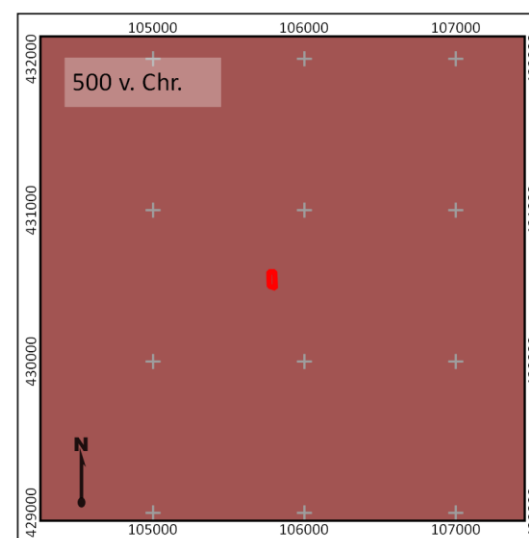
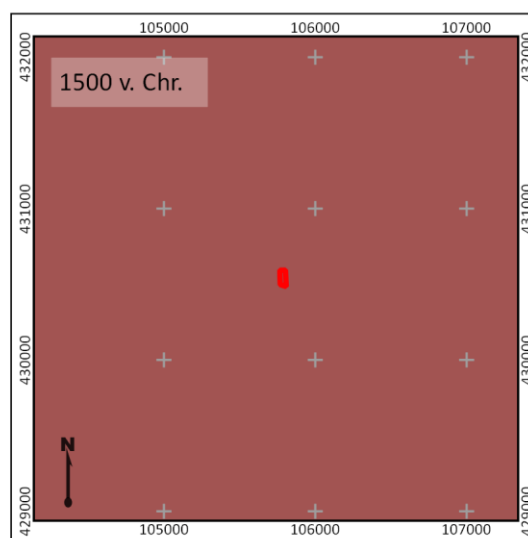
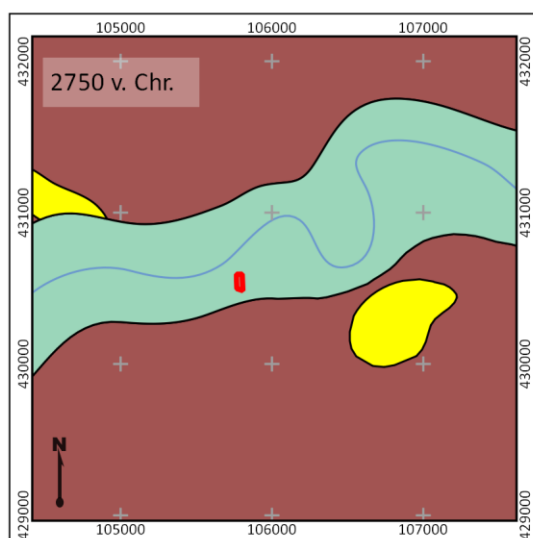
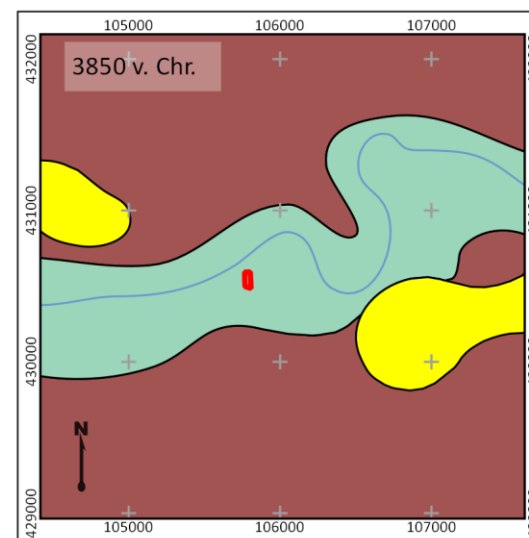
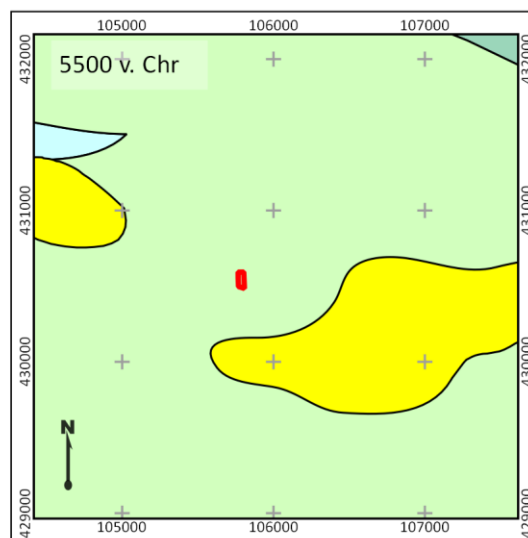
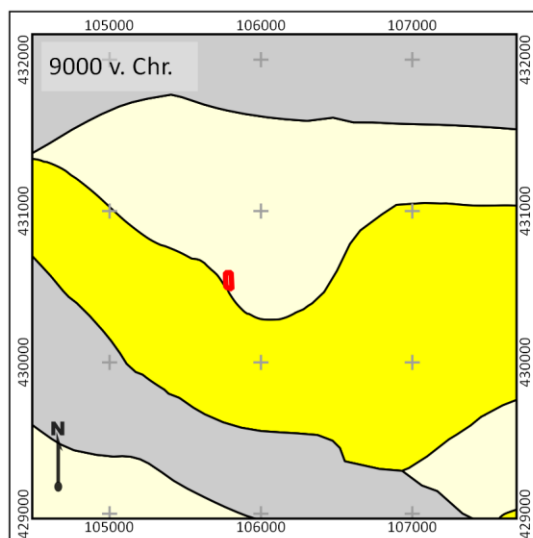

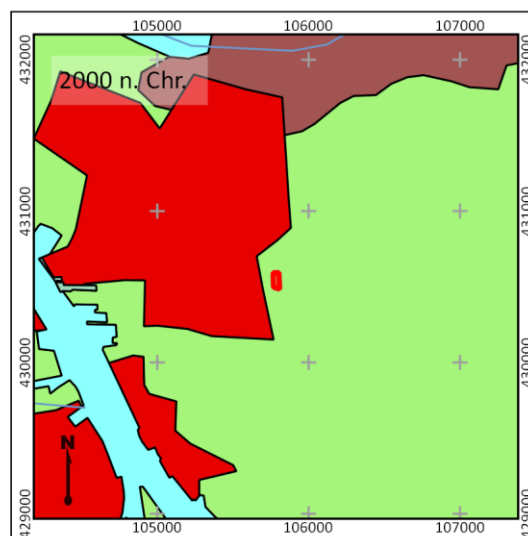
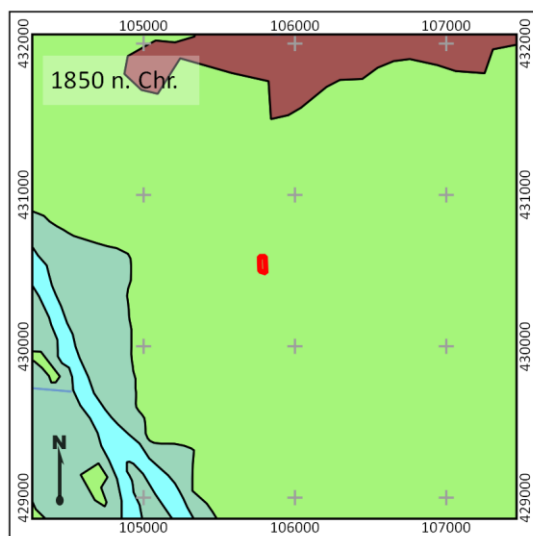
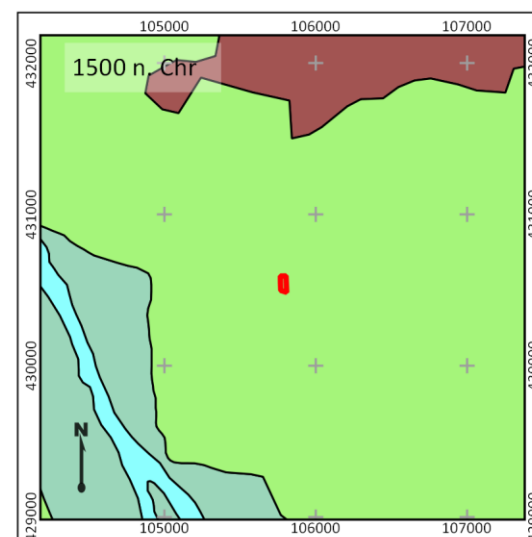
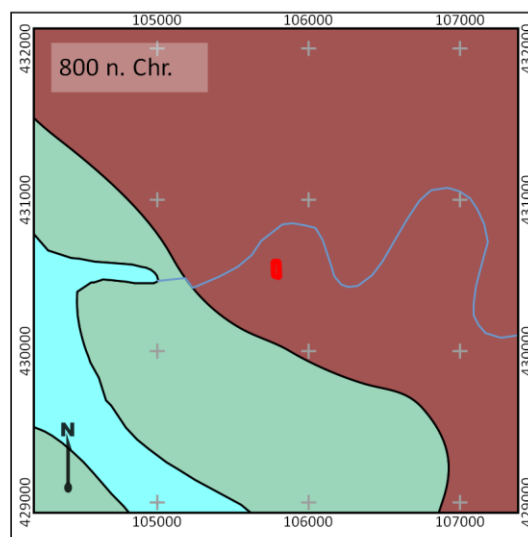
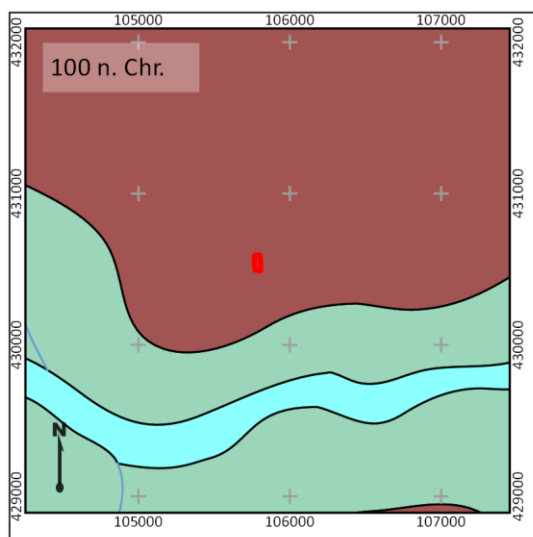
Bijlage 4. Archeologiebeleid gemeente Alblasterdam

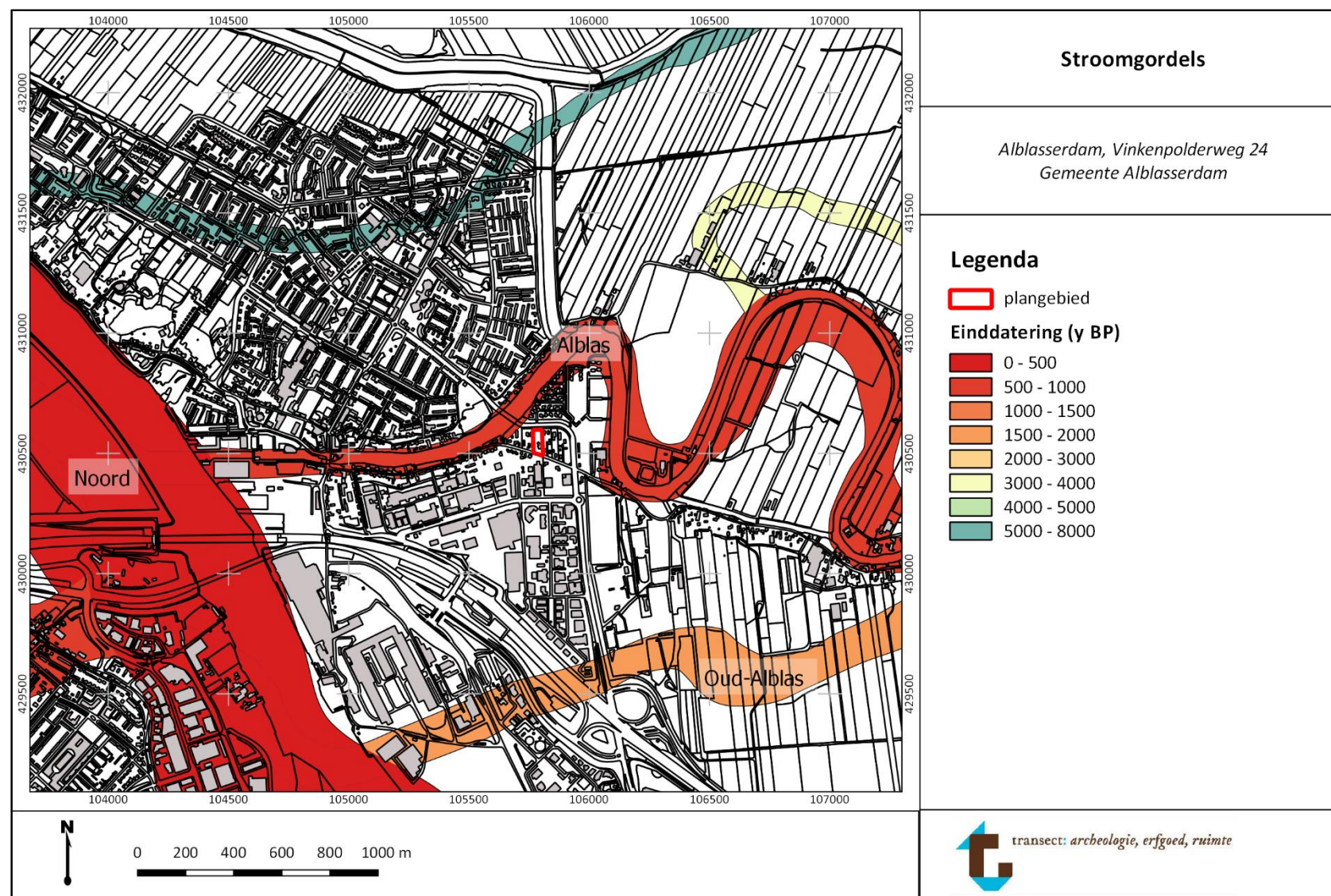
Bijlage 5. Paleogeografische ontwikkeling

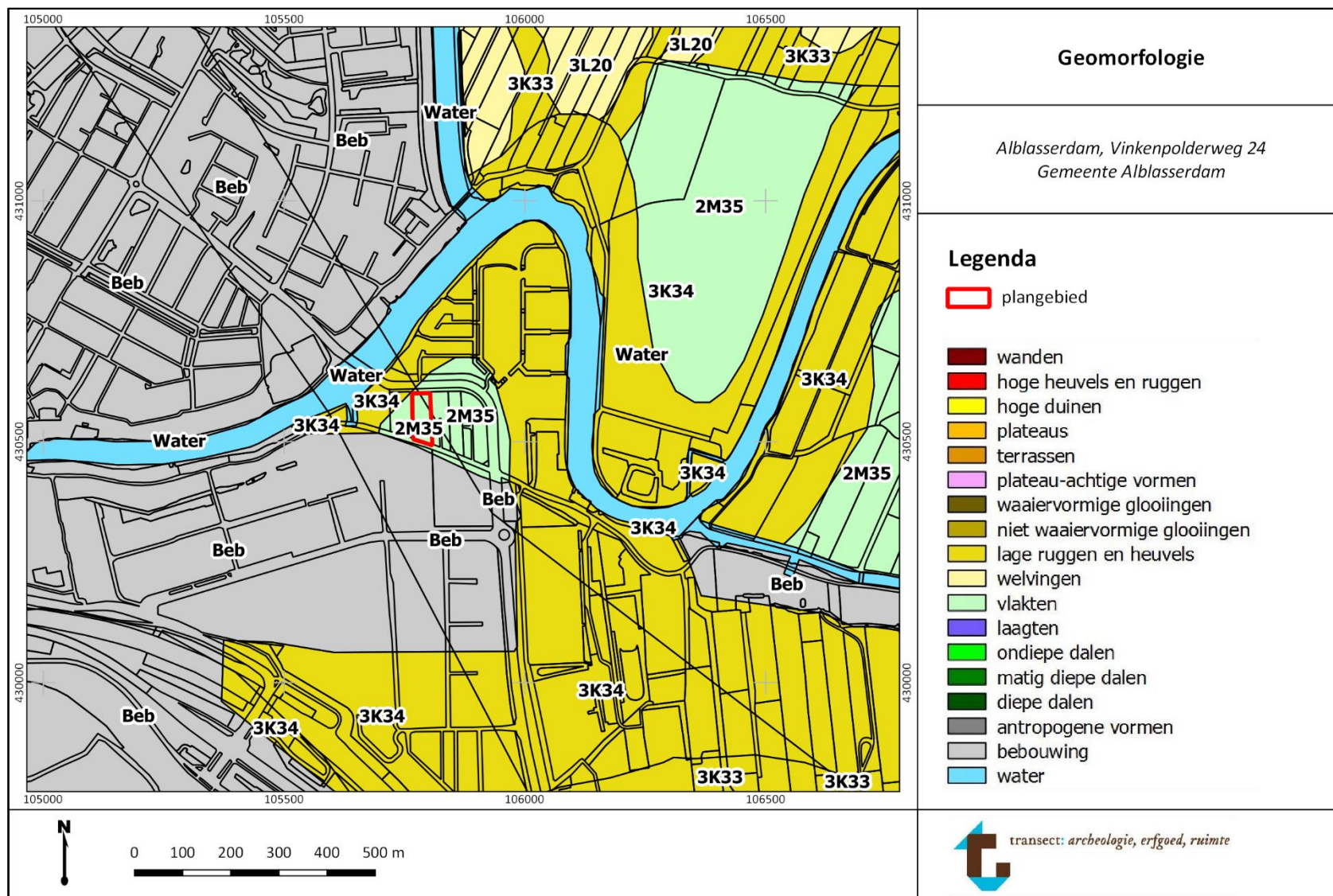

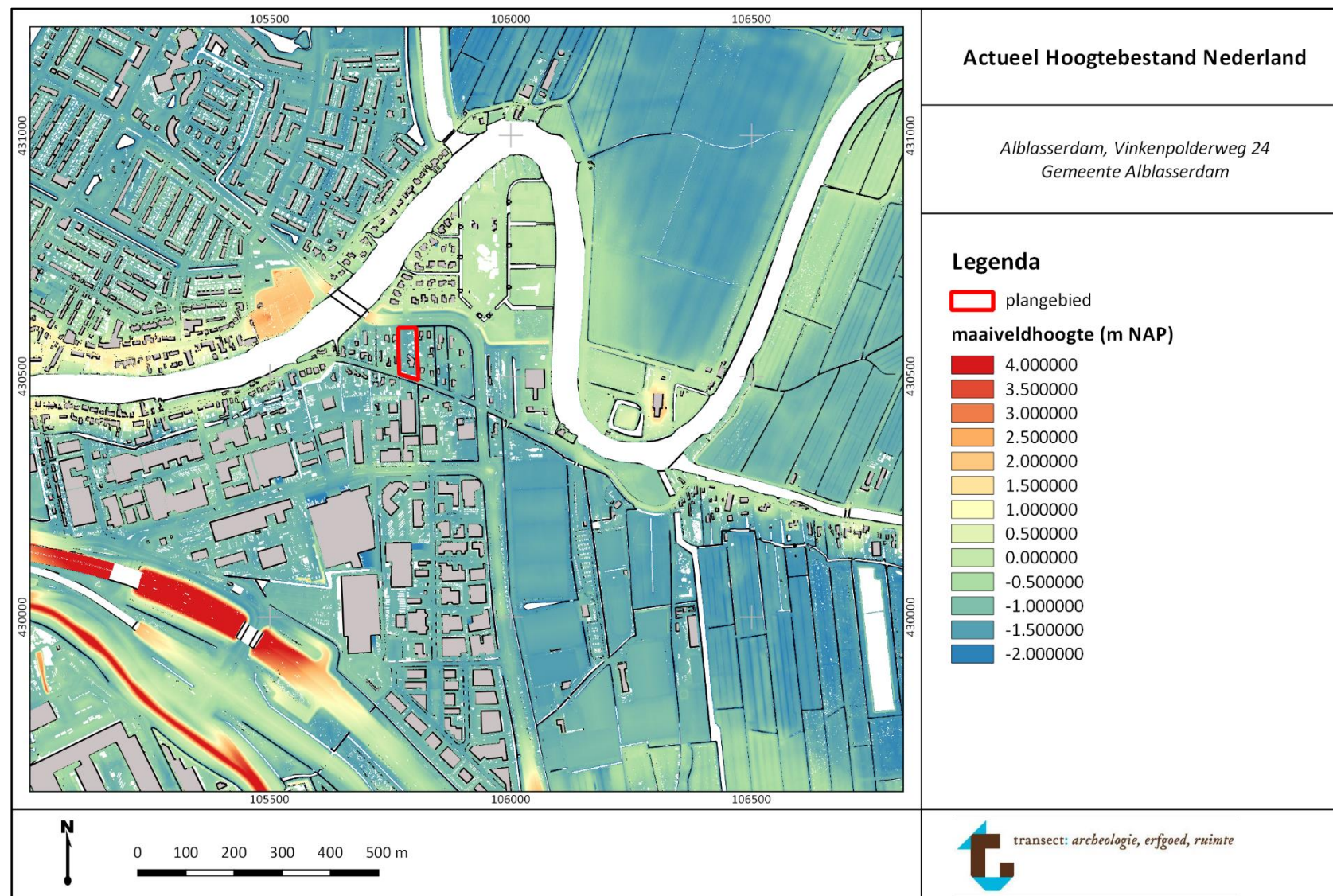
Bijlage 6. Stroomgordels

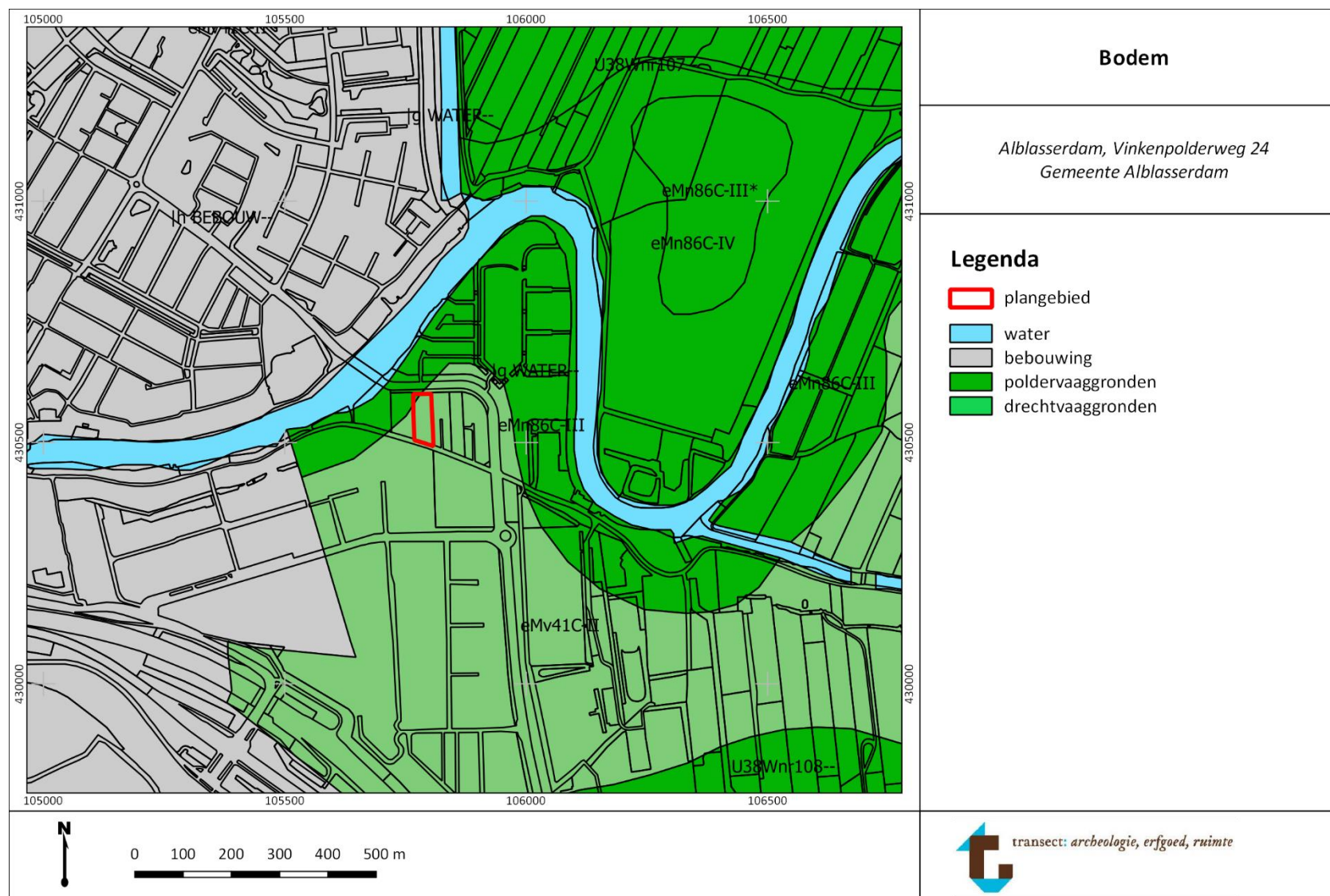
Bijlage 7. Geomorfologische kaart

Bijlage 8. Actueel Hoogtebestand Nederland

Bijlage 9. Bodemkaart

Bijlage 10. Archeologische waarden

